

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravnništvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Dunaj napada.

Na Dunaju je izšel neki roman, ki ga nazivljejo roman iz »bivšega« Dunaja. Dunaja torej ni več, onega ponosnega, pa tudi zabavnega — to priznavajo danes že Nemci sami. Pač pa je Dunaj podoben veleposestniku ki mu prodajajo kos za kosom, ki je imel prej polne žitnice, polne hleve, danes mora pa stradati. Menda ga ni mesta razen Budimpešte, ki bi gospodarsko, pa tudi v vseh drugih ozirih tako propadel kakor Dunaj, deloma vsled svetovne vojne in njenih posledic, večinoma pa po lastni krivdi, vsled slabega gospodarstva.

In vendar vse to Dunajčana še ni spametovalo. Uvideti ne more da je kot glavno mesto Nemške Avstrije, ki je okoli in okoli kakor otok obkoljeno od drugih držav, navezano na te države, če hoče sploh živeti. Čeprav ima prazen želodec in prazno mošnjo, vendar je pa še vedno strasten nemški nacionalc,

ki ga razburja vse, kar nima nemškega duha.

Spomnili smo se na španske biko-borbe, ko smo čitali v dunajskih časopisih poročila o napadu Dunajčanov na češkega Sokola. Tudi španski bik, ki je že težko ranjen in ki že komaj stoji na nogah, se vrže, spominjajoč se svoje prvotne moči, zadnjič na svojega sovražnika, ko zagleda rdečo barvo. Ne ve pa, da mu bo morda ravno ta sovražnik prizadel zadnji, smrtni sunek.

V soboto opoldne se je hotelo odpeljati 300 dunajskih Sokolov, med njimi tudi češko-slovaški poslanik na Dunaju dr. Fiedler, s severozahodnega kolodvora na Dunaju v Znojmo, da se udeleže tam velike narodne slavnosti. Nemškonacionalna druhal, največ železničarjev, jih je pa dejansko napadla ter jim zabranila, da bi se odpeljali. Med Čehi je bilo več težko ranjenih. Pripomniti je treba, da so bile med Čehi tudi žene, med njimi soproga dr. Fiedlerjeva.

Nemška Avstrija je par ur pred

razsodbo mirovne konference. Še v teh zadnjih urah se je drznil državni kancelar dr. Renner poslati v St. Germain lažljivo vest, da so na Spodnjem Štajerskem zaprli 400 Nemcev ter jih odgnali v ljubljanske zapore. Radovedni smo, kako bo dementiral ta dejanski napad na diplomatičnega zastopnika češko-slovaške republike dr. Fiedlerja, iz katerega bode izvajala konsekvence češko-slovaška republika, pa tudi ali-irane in asociirani države, zbrane na mirovni konferenci. Na eni strani se nemškoavstrijski državni kancelar pritožuje na podlagi lažljivih poročil, da se Nemcem na Spodnjem Štajerskem slabo godi, na drugi strani po mirno gleda, da dunajska nemškonacionalna druhal pobija češke Sokole in njihove žene.

Na Dunaju je največje pomanjkanje premoga, tako, da je rekel dunajski župan Reumann: »Če bodo naslednji tedni brezuspešni, potem je v resnici prepozno. Potem bo prišla nad mnogo preizkušeno mesto Dunaj tako grozo-

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(35)

»Ne. Kaj naj vem o njegovi soprogi? Jaz vem, koliko stopinj vročine ima in kako mu tolče žila. Toda njegova soproga? Kaj je z njegovo soprogo? Zdaj ne ve prav ničesar o svoji soprogi in ne izve ničesar o njej, ker ne sme brati pisem.«

»Toda vi ste vendar čitali časopise! Toda vi morate vendar vedeti, da je bila, predno ste Santa Fé zapustili, gospa Fairbrother na grozen in tajinstven način v New Yorku umorjena. Umor je tvoril v zadnjih desetih dneh govorico za dva kontinenta.«

Zmignil je z rameni, s čemur je mogel izraziti, kar je hotel, in je v svojem odgovoru le ponovil svojo lastno izjavo.

»Gospa Fairbrother je bila umorjena!« je rekel s prikritim glasom ter se previdno ozrl nazaj proti šotoru, ki je že vzbudil moje zanimanje. »Ne sme tega i-vedeti, ubogi mož. Ne mogel bi jamčiti za njegovo življenje, če bi se v sedanjem kritičnem času ker najmanj vznemiril. Umorjena? Kdaj?«

»Pred desetimi dnevi, pri nekem plesu v New Yorku. Zgodilo se je, ko je bil gospod Fairbrother odšel iz mesta. Pričakovali so, da se bo čimprej vrnil, če bo dobil sporočilo, skoro gotovo se je pa strogo držal svojega potovalnega načrta. Ni dobro izhajal s svojo so-

progo — to se pravi, zadnje leto nista skupaj živela. Toda vest o njeni smrti ga je pač težko zadela; moral je vest dobiti neke medpotoma.«

»V deliriju ni ničesar govoril, iz česar bi se dalo sklepati, da je izvedel za njeno smrt. Mogoče je, da, zelo mogoče, da ni čital časopisov. Najbrže je bil že več dni, predno je prišel v Santa Fé, bolan.«

»Kdaj ste mu pričeli streči?«

»Ravno tisto noč, ko je dospel sem. Mislili so, da ne bo več živ dospel do taborišča. Vendar ima pa nenavadno močno konstitucijo. Držal se je pokonci, dokler se njegova noga ni dotaknila tega platoja. Potem seveda je onemogel.«

»Če je bil tako bolan«, sem mrmral, »zakaj je potem odšel iz Santa Fé? Vsaj je moral vendar natančno vedeti, kaj to pomeni, biti tukaj bolan?«

»Zdi se mi, da se ni zavedal tega. Prvič je obiskal rudokop. Najbrže ni vedel, kako težavna je pot. Toda tudi to bi ga ne oviralo. Odločil se je, priti v taborišče, celo potem, ko ga je z nasprotno ležečega hriba z lastnimi očmi videl. Pripovedoval je svojim spremljevalcem, da je nekoč pozimi šel skozi gorovje Sierras. Toda tedaj ni bil bolan mož!«

»Toda ne ve se, gospod doktor«, sem pripomnil, »kdo da je umoril njegovo soprogo.«

»On tega ni storil!« je vskliknil zdravnik.

»To vem«, sem izjavil, »toda v sedanjih razmerah je vsaka okoliščina, ki bi se mogla nanašati na dogodek, neizmerne važnosti. Po-

sebnost eno okoliščino more edinole gospod Fairbrother pojasniti. Treba je samo ene besede — —«

Oko neuljudnega zdravnika je jezno zaplamljelo, in tako sem obmolnil.

»Če bi bili detektiv, poslan iz newyorškega glavnega stana s posebno polnomočjo, da izprašate bolnika, celo potem bi vam ravno isto povedal, kar boste zdaj slišali. Dokler bosta temperatura in žila gospoda Fairbrotherja na tej višini, ga ne bo nihče videl in ne bo nihče z njim govoril, izvzemši strežajke in mene.«

Topo in razočarano sem pogledal nazaj na pot, po kateri sem ravnokar prišel. Potem sem zopet pričel govoriti. »Tri dolge smrtne ure«, sem dejal, »sem torej zdihoval po najslabejšem potu, ki ga je sploh kdaj kak človek videl, zdihoval ter se tresel, da se zdaj zopet vrnem ter ničesar ne prinesem s seboj s tega potovanja. To je vendar preveč. Kje je ravnatelj rudokopa?«

Doktor je pokazal nekega moža, ki je stal ob vhodu v veliko jamo, iz katere je v tem hipu prišlo več Mehikancev, vsak z vrečo na ramenih, ki so jo vrgli na tla pred nekim zidovjem, ki je izgledalo kakor iz gline napravljena peč.

»Tam je«, je rekel zdravnik, »gospod Haines iz Filadelfije. Kaj želite od njega?«

»Dovoljenje, da ostanem čez noč tukaj«, sem odgovoril. »Morda pojde jutri gospodu Fairbrotherju boljše.«

(Dalle prih).

vita katastrofa, da so vse besede pre-slabe, opisati jo. Dunaj stoji pred usodno uro. In v tej usodni uri dejansko na-pada ter pobija dunajska nemškona-cionalna družba sine onega naroda, od katerega je odvisna usoda Dunaja. Dvomimo, če se bo češko-slovaška re-publika sploh hotela pogajati po teh žalostnih dogodkih z Nemško Avstrijo glede dobave premoga, od katerega je odvisno življenje Dunajčanov, pa tudi ostale Nemške Avstrije. Prav ista kriza je namreč tudi v Gradcu in v drugih mestih.

Radovedni smo pa tudi, kako bo mirovna konferenca odgovorila na za-dnjo lažljivo noto nemškoavstrijskega državnega kancelarja dr. Rennerja, ki je pozročila radgonskemu dr. Kamni-kerju že toliko obetajoče sanje, če bo izvedela, kako ravna Nemška Avstrija s sinovi češkega naroda.

Italijanska misija zapustila Ljubljano.

Uradno poročajo: »V soboto 23. t. m. je šef medzavezniške misije v Ljubljani, kr. ita-lijanski major Pentimalli, službeno naznanil predsedništvu deželne vlade, da se 24. t. m. na višje povelje misija razide. Italijanski člani misije so 24. t. m. zapustili Ljubljano in se odpeljali v avtomobilih preko Trbiža na Dunaj.«

Ne poznamo danes še vzroka za ta korak italijanske misije. Morda bo imel tudi druge posledice. V ljubljanskih primorskih begunskih krogih se namreč zatrjuje, da Italijani pomaknejo svoje čete ob sedanji demarkacijski črti na črto Divača. »Večerni list« je celo objavil izvirno poročilo z Vrhnike, da so italijanske okupacijske čete za-pustile in izpraznile Logatec ter da je ostal edinole italijanski civilni komisar. Ta vest pa še ni potrjena. Gotovo je le to, da so Ita-lijani hermetično zaprli demarkacijsko črto, ki je ne more nihče prekoračiti.

Menda jih nihče ne bo pogrešal. Želeti bi le bilo, da bi se tudi italijanske čete končno že umaknile z našega ozemlja ter s tem omogočile, da bi se na našem No-tranjskem in Primorskem zopet pričelo raz-vijati normalno gospodarsko in kulturno življenje, ker je sicer nevarnost, da bo naš narod vsled nasilne italijanske uprave uničen ali pa vsaj za desetletja zadržan v svojem razvoju.

Zadnje ure zadnjega Habsburžana.

V soboto popoldne je došla v Budimpešto že objavljena brzojavka predsednika mirovne konference, Clemenceaua. Takoj nato je sklical ministrski predsednik Friedrich ministrski svet, katerega se je udeležil tudi nadvojvoda Jožef. Storili so dva sklepa. Prvič, da smatra nadvojvoda Jožef kot konsekvenco antantnega stališča svoje delovanje kot končano in odstopi, in drugič, da tudi od nadvojvode imenovana vlada

demisionira. Ta sklep je ministrski predsednik osebno sporočil antantni misiji v Budimpešti in pa brezlično predsedniku mirovne konference Clemenceauu.

Budimpeštanska antantna misija je pozvala ministrskega predsednika Friedricha, naj sestavi ministrstvo, v katerem bodo zastopani vsi dru-žabni sloji dežele. Obenem so pozvali ministrskega predsednika, naj na vsak način skrbi za red v deželi. Antantna misija je dovolila za se-stavo novega kabineta rok treh dni. Ministrski predsednik se je nato vrnil v ministrski svet, kjer se je zunanji minister Lovaszy v imenu odstopivših članov ministrstva poslovil od nad-vojvode. Drugi den je nadvojvoda izdal še po-slovilno proklamacijo na ogrski narod.

Upajmo, da je to zadnji akt habsburške tragedije.

Na velikopotezni podlagi je bila zasnovana ta habsburška intriga. Ta popolnoma izmozgani rod kar ne more preboleti udarca, ki mu ga je zadala svetovna vojna oziroma zmaga an-tante. V svojem skrivališču je koval bivši cesar Karel zaroto, pri kateri je sodelovala vsa nem-škoavstrijska in ogrska aristokracija in pa višja duhovščina. Da pri tem ni manjkalo rojenega intriganta dr. Šušteršiča, je razumljivo.

Toda zadnji akt je končan; antanta je z ono samo noto za vselej uničila nade habsbur-ške hiše, pa tudi nade mnogih, mnogih sloven-skih klerikalcev, ki ne morejo pozabiti dr. Ivana Šušteršiča.

Političen pregled.

Iz Beograda. Razni politični intringanti bi radi kar prvi dan onemogočili vladi delo. Ker ne morejo drugega, so pa začeli begati javnost s tem, da vlada ne bo imela večine. Toda vlada ima trdno večino, kar se je videlo že iz prvega čitanja vladine izjave v Narodnem predstavništvu. Včeraj se je pričela debata o vladni izjavi, ki predstavlja vladni program. Ker opozicionalci ne morejo ugovarjati temu delav-nemu programu vlade, ne da bi prišli v zameró z javnosti, hočejo pa napadati posamezne mi-nistre zaradi grehov, ki so jih napravili v prejš-njem ministrstvu. Če bodo s tem koristili državi ter škodovali vladi, je vprašanje. Gotovo pa je da se opozicija ni mogla formirati kot enoten protivladni blok, ker je še nekaj strank, ki čakajo in ki morda vendarle hočejo delati. Toda če bi tudi vsi opozicionalci skupaj ustanovili takozvano taktično zajednico, vendar bi bili še vedno v manjšini napram vladnemu bloku, ki mu pripadajo demokratska zajednica, socialni demokrati in nekatere manjše skupine, ki pod-pirajo vlado. Največje sitnosti dela Narodni klub (Starčevićanci z Lorkovičem), ki hoče s svojimi govorniki preplaviti prvo sejo. Seveda se jim to ne bo posrečilo. Za glavnega govornika De-mokratske zajednice je določen dalmatinski sta-rina, častiti narodni prvoboritelj, duhovnik don Juraj Blankini. Razentega so še drugi rezervni govorniki, ki bodo po potrebi posegli v debato, med njimi dr. Kukovec in dr. Novak. Debato o vladni izjavi bo od strani radikalcev otvoril sam Stojan Protić. Za radikalne desidente bo govoril M. Trifković, za Narodni klub dr. Laginja. Jugoslovanski klub ne pošlje nobenega govornika, ker si vsled »svoje posredovalne vloge noče poostriiti razmerja do ostalih strank«, kakor pravi v svojem poročilu. — Finančni minister je predložil Narodnemu predstavništvu zakonski načrt o proračunskih dvanaestlinah za septembra in oktobra.

Jugoslavija in Romunija. Posebni do-pisnik »Journala« Henri Barbie, je odposlal svojemu listu poročilo o odnošajih kraljestva SHS z Romunijo. Brzojavna vest, ki jo je odstopil obenem tudi beograjski »Epoh« v objavo, slove: Odnosaji med kraljestvom SHS in Romunijo so zelo napeti. Dosedaj sicer še ni bilo nobenega odkritega sovraž-

nega spopada, toda v Beogradu krožijo čim-dalje bolj vznemirljive vesti. Vladni in poli-tični krogi v Beogradu so skrajno pesimi-stični, ker vidijo, kako se čimdalje resneje in pogostejše ponavljajo imperialistične mani-festacije in pretnje časopisja in politikov v Romuniji, s katero je kraljestvo SHS želelo živeti v najboljših odnošajih; toda vsi brez izjeme izjavljajo, da se kraljestvo SHS v no-benem primeru ne more odreči srbskemu Banatu, ki mu ga je sicer priznala tudi mirovna konferenca. Kraljestvo SHS, ki je pristopilo k zvezi narodov, upa, da bo ta zveza narodov ukrotila imperializem ro-munskih politikov, toda vtis, katerega sem dobil o priliki svoje enquete v tej stvari, je ta, da je kraljestvo SHS odločeno, kljub vsem možnostim obdržati Banat za vsako ceno. Ako Romunija ne razume, oziroma noče razumeti in napade, tedaj bo naletela na od-ločen odpor. Srbska vojska je pripravljena, da odgovori na vsako eventualnost. S svoje strani pripominjam, da se kraljestvu SHS nikakor ni treba bati Romunije, seveda, ako bo razorožitev Bolgarije zavarovala mejo kraljestva od te strani.

Dnevne novice.

Enake pravice! »Marburger Zeitung« je včeraj priobčila uvodnik, v katerem hoče na kritično tezašnico dati izjavo naše vlade. Uvo-doma pravi, kako težko je po vojnih grozotah celo za staro, utrjeno državo ustvariti trdne, urejene razmere, tem težje za državo, kakor je država SHS. Govori nadalje tudi o nezadovolj-nosti širokih socialnodemokratskih mas, ki slabo učinkuje na državni organizem. Ne pove pa niti besedice o tistih elementih, ki so skušali in ki še skušajo uničevalno vplivati na ob-stoj naše države in katerim je bila ravno »Mar-burger Zeitung« duševna hrana. Samo koncem članka se postavi v mogočno pozo ter zahteva za vse državljane enakih pravic ter se sklicuje pri tem na min. predsednika Davidoviča, ki je izjavil: »Vsi smo v državi jednaki državljani, vsi imamo jednake pravice, pa tudi vsi jednake dolžnosti.« Že od pričetka obstoja naše države so predstavitelji vlade vedno in povsod naglašali, da imajo tudi pripadniki drugih narodnosti prav iste pravice kakor pripadniki troedinega naroda. In jih tudi faktično imajo. Naj si pa gospodje okoli »Marburger Zeitung« ne do-mišljajo, da bo naša država z odprtimi rokami sprejela vse one elemente, ki bi raje danes, nego jutri uničili našo mlado, toda zdravo dr-žavo. Javno priznamo, da je tudi med Nemci mnogo lojalnih ljudi, s katerim Slovenci že danes radovolje delajo skupno na gospodarskem polju. Ti začetki se bodo pa še bolj razširili, zakaj vsak lojalen državljani mora imeti v naši državi možnost, da se gospodarsko razvija. Če pa misli »Marburger Zeitung«, da bodo tudi razni Wastiani, Ormigovalci itd. deležni istih pravic, kakor lojalni mariborski Nemec, se pač moti. In na tem skupnem delavnem polju se bodo Jugoslovani in lojalni Nemci našli brez blagohotnega sodelovanja »Marburger Zeitung«.

Osebna vest. Znani odvetnik dr. Ferdi-nand Müller iz Celovca se je preselil v Maribor. Od mladih nog bojeval se je v pr-vih vrstah za pravico in probujo slovenskega naroda na Koroškem. Bil je jeden tistih, ka-teri je stavil koristi naroda nad lastno korist ter si je pridobil spoštovanje pri vseh stran-kah. Radikalno nacionalna klika v Celovcu storila je vse, da bi ga oškodovala, kar se ji je večkrat tudi posrečilo. Znano je, da je slaboznana »Volkswehr« meseca aprila izro-pala njegovo pisarno in uničila vse do zad-njega lističa. Uklonili ga niso. Veseli nas, da je prišel v Maribor in mu želimo prav mnogo uspeha.

Roka naj se posuši tistemu! V soboto 23. t. m. opoldan je bilo pri Šmarjeti ob Pesnici nabito vabilo k proslavi obletnice ptujске čitalnice za nedejo 7. septembra. Ni še zašlo sobotno solnce in vabilo je že raz-trgano ležalo na tleh. Ali je koga bodel preveč v oči z narodnimi barvami okrašem rob tega vabila ali karkoli, na vsak način so to otročja

ter skrajno poniževalna počenjanja. Pred tremi meseci so bili ravno tako raztrgani razglasi o prekem sodu. Lepi pojavi — pa še danes!

Francoske čete zapuščajo Jugoslavijo. Zadnje dni so se peljali skozi Ljubljano proti Trstu večji transporti francoskih črnih čet. Ne ve se še, ali misli Francija demobilizirati svojo armado, ki je imela namen vpasti v Mažarsko, ali pa namerava s svojimi četami zasesti ozemlje, ki so ga imeli dosedaj Italijani zasedenega. Gotovo pa je, da bodo do konca tega meseca zapustile vse francoske čete jugoslov. nsko ozemlje.

Poštni promet z Italijo je zopet odprt, ravnotako telefonski promet z Dunajem.

Velik letni sejm se vrši dne 1. septembra v Ptiborku. Ker ga že dve leti ni bilo, bo udeležba gotovo zelo velika.

Slovenski rudarji se vračajo iz Nemčije. Ministrstvo za rudarstvo je dobilo obvestilo, da se vrne iz Nemčije v domovino nad 2000 rudarjev, ki bodo dobili dela v naših premogokopih. Upajmo, da se bo vsaj pri nas posrečilo dvigniti produkcijo premoga.

Sadje v Prekmurju. Civilni komisar za Prekmurje nam naznanja: V Prekmurju stoji na razpolago približno 1000 vagonov sadja. Interesenti naj se oglašijo pri gospodu dr. Lajščicu, civilnemu komisarju za Prekmurje v Radgoni, hotel „Solnce“.

Obolevnosti na legarju (tifus) v mestu Maribor so mestnemu fiziku dale povod za naslednjo odredbo: Na podlagi poizvedb o vzrokih čisto se pojavljajočega trebušnega legarja se je dognalo, da je v mnogih slučajih povzročilo obolevnost zavživanje slabega neprekuhanega mleka. Zaradi tega se odreja, da se izmed neprekuhanega mleka sme p. odajati edinole sveže mleko, medtem ko pa je prodaja kislega mleka in skute do preklica prepovedano. Prebivalstvo mesta se v svojem lastnem interesu sviri pred zavživanjem vsakojakega nekuhanega mleka. Mestni magistrat Maribor, dne 21. avgusta 1919.

Iz sodne dvorane.

Čarovnije pred sodiščem.

Franciška Peršon, šivilja na Teznu in njena mati Marieta Peršon sta zelo lahkoverni ženski, ki verujeta v čarovnice ali »kunštne ljudi«. Obe sta uverjeni, da je njih sosed, beračica Antonija Špuraj tudi čarovnica, ki zna na »kunšten« način povzročiti pri ljudeh boleznin in nesreče. Ova je baje kriva, da sta obe bolni, da jih po udih trga in da je njuna sestra oziroma hči Marija Peršon lansko leto umrla. Izdelovalec pip Franc Križan pa je baje glavni copernik, ki je v zvezi z Antonijo Špuraj.

Ker je Franciška Peršon slišala, da izgubi vsaka čarovnica moč čaranja, če se ji iztrga nekaj las, je minulo zimo napadla Antonijo Špuraj na cesti, ji dala zaušnico in ji iztrgala velik šop las, na kar je po njenem prepričanju za nekaj časa res prenehala čarovniška moč Antonije Špuraj. Kmalu nato pa je prejela Franciška Peršon po pošti grozljivo pismo od »črne roke«, pisano na črno obrobljenem papirju v nemškem jeziku z veliko mrtvaško glavo, v katerem se ji obeta maščevanje, ker je napadla beračico.

To pismo je obe Peršon v njenem sovrastvu proti stari beračici še bolj utrdilo in naprosili sta delavca Jakoba Veronika, naj ob priložnosti napade enkrat v gozdu Antonijo Špuraj, da bo konec čaranja. Tudi sta mu prigovarjali, naj napade glavnega čarovnika Križana, ki jima je baje pisal grozljivo pismo, in mu obljubljali za to vsaka po 100 K. Veronik pa tega ni hotel storiti. Enako ste nagovarjali tudi znanega vedeževalca iz kart, čevljarja Vinko Majerja v Razvanju, ki je preganjal čarovnice z blagoslovljeno vodo že pred smrtjo Marije Špuraj. Tudi njemu ste obljubljali 100 K.

Do resničnega napada na Antonijo Špuraj pa je vendarle prišlo 11. aprila t. l. Tega dne je šla Špuraj po vozni poti, ki vodi od okrajne ceste skozi gozd v Skoke in Do-

brovce, v te vasi beračit. V gozdu se je pri nekem križu ob potu ustavila in molila. Med molitvijo je naenkrat padla kepa prsti pred njo, radi česar pa se ni dala motiti. Ko je šla naprej, pa je dobila od zadaj tako močan udarec po glavi, da se je takoj zgrudila nezavestna na tla in obležala, dokler je niso ljudje spravili v Skoke in v mariborsko bolnišnico. Razen rane na zadnji strani glave je imela poškodovano tudi desno uho, po licu je bila vpraskana in obtočena, izbita sta ji bila tudi dva sprednja zoba v zgornji čeljusti, kar dokazuje, da jo je neznanec še nezavestno s črevlji suval.

Kakor se je pozneje izkazalo, jo je napadel Peršonov sorodnik Anton Godec, katerega sta nahujskali stara in mlada Peršonka. Njega zaslužen kaznen bo dosegla, ker je bil pri zasledovanju po orožnikih ustreljen. Bil je tudi vojaški ubežnik in je imel še razne druge delikte na vesti. Franciška in Marieta Peršon sta trdovratno tajili, da bi komu prigovarjali, naj napade Antonijo Špuraj, toda priče so to pod prisego potrdile. Zato je bila obsojena Franciška Peršon na štiri, Marieta Peršon pa na tri mesece ječe. Preiskovalni zapor se jima všteje.

Umetnost in književnost.

Slovensko mestno gledališče v Mariboru. Slavnemu občinstvu, ki se zanima za naše novo slovensko gledališče naznanjamo, da se odpravi prva redna sezona predstav koncem septembra 1919. Gledališče bo gojilo narodne igre, igre s petjem, vesele igre in resne drame. Razne informacije glede bodoče sezone in abonementa daje gledališka pisarna, ki se nahaja v gledališkem poslopiju, vhod iz Stolnega trga, I. nadstropje. Uradne ure vsak dan od 10.—12. ure dopoldne in od 16.—18. popoldne. Opozorjamo, da se slavno občinstvo takoj potrudijo glede abonementa z naročili, kajti zanimanje za slovensko gledališče je ogromno. Število sedežev in lož pa ni ravno preveliko, ter se utegne dogoditi, da bodo vsi boljši prostori hitro odani. Na prepozna naročila se žal ne bo moglo ustreči, ker tudi pri gledališču velja geslo: »kedor preje pride, preje melje«.

Iz gledališke pisarne. Vsi bivši mariborski igralci, ki so doslej nastopali pri diletantskih predstavah v Narodnem domu, se naprošajo tem potom, da se polnoštevilno in zanesljivo javijo v gledališki pisarni, v uradnih urah od 10.—12. ure dopoldne in od 16.—19. popoldne do incl. srede 27. avgusta. Gre za svečano otvoritveno predstavo, ki potrebuje premnogo igralcev in izvežbanih komparzov. Prepričani smo, da bodo gospodje uvideli potrebo in nujnost sodelovanja pri tej pomembni predstavi, ki nam odpravi nov slovenski umetniški hram. Ravnateljstvo.

Otvoritev dramatične šole. Onim damam in gospodom, ki se zanimajo za dramatično šolo, se uljudno naznanja, da se vrši vpisovanje gojenk in gojencev od ponedeljka 25. avgusta dalje, do incl. četrta 28. avgusta v gledališki pisarni, vhod iz Stolnega trga, I. nadstropje. Vsak dan od 17.—19. popoldan. Želeli je, da se posveti slovenski igralški umetnosti čimvečje število za ta stan sposobnih in navdušenih dam in gospodov. Bodočnost slovenskega gledališča v Mariboru je odvisna v največji meri od talentiranega in delavnega domačega igralskega naraščaja. Poučevalo se bo trikrat na teden. Najsposobnejše začetnike se bo po možnosti takoj zaposlilo z manjšimi vlogami pri predstavah. Ti začetniki morejo reflektirati pozneje, ko se malo izvežbajo in dokažejo z nastopi svojo sposobnost — tudi na stalni angažma z gažo. Ravnateljstvo.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah, kavarnah in brivnicah „Mariborskega delavca“!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Napad na češke Sokole.

Praga, 25. avgusta 1919. Po naročilu nemškoavstrijske vlade je prišel danes opoldne nemškoavstrijski poverjenik, dr. Marek, k min. predsedniku dr. Tušarju, da mu izreče obžalovanje zaradi dogodkov na dunajskem severno zahodnem kolodvoru.

Ofenziva proti ruski sovjetski vladi.

Stokholm, 25. avgusta 1919. Angleški vojni minister Churchill je sporočil v straniški seji, da namerava Anglija zadati smrtni udarec boljševiški Rusiji. Splošnega pohoda proti Rusiji se udeležuje 14 držav, Churchill je izračunal, da bo padel Petrograd meseca septembra, Moskva pa proti božiču. Nato bo mešana komisija z vojaško diktaturo prevzela vladu v Rusiji, predno ne bodo zopet nastopile normalne razmere.

Bukarešta, 25. avgusta 1919. Rumunski tiskovni urad poroča: Rumunske čete bodo v par dneh pričele z energično ofenzivo proti ruskim četam v Besarabiji. Včeraj in danes ponoči so boljševiki ostro streljali na naše postojanke. Vsi napadi so bili odbiti, 300 vojakov ujetih in štiri topovi uplenjeni.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

St. Germain, 25. avgusta 1919. »New-York Herald« poroča, da je delo koordinacijskega komiteja na avstrijski mirovni pogodbi bistveno končano. Temeljna načela so ostala ista, vendar so se pa izvršile gotove izpremembe v klavzulah glede odškodnine.

Dunaj, 25. avgusta 1919. Kakor govore v tukajšnjih podučnih krogih, bodo mirovno pogodbo vendarle ta teden in sicer skoro gotovo jutri ali v sredo izročili.

Pariška mirovna konferenca.

St. Germain, 25. avgusta 1919. Kakor poroča »Daily Mail«, imajo v konferenčnih krogih občutek, da je konferenca že predolgo trajala.

Pripovedke nadvojvode Jožefa.

Dunaj, 25. avgusta 1919. V pogovoru z budimpeštanskim dopisnikom »Neue Freie Presse« je pripovedoval nadvojvoda Jožef, da je za časa boljševiške vlade hodil kot lakaj preoblečen od vasi do vasi, da poizve, kje je njegov sin zaprt. V Alcsut so živeli njegovi otroci kot dninarji in so zaslužili svoj kruh s tem, da so sekali drva. Z bivšim cesarjem Karlom je zadnjič 11. nov. brzojavno občeval. Od tega časa je dobil od njega tri pisma v rodbinskih zadevah, zadnjega meseca februarja pred izbruhom boljševizma. Od tega časa ni več občeval z njim. Nadvojvoda tudi taji, da se je udeleževal monarhističnih stremljenj.

Zmanjšanje italijanske posadke na Severnem Tirolskem.

Innsbruck, 25. avgusta 1919. »Innsbrucker Nachrichten« poročajo, da bodo zmanjšali italijanske posadke na Severnem Tirolskem na eno divizijsko poveljstvo in dva pelotna bataljona. Čete že odvažajo.

Sokolski zlet v Znojmu.

Praga, 25. avgusta 1919. Včeraj se je vršil v Znojmu prvi sokolski zlet, ki so se ga udeležili tudi ministri Stanek in Klofaš, generalissimus Pelle in dr. Scheiner. Udeležencev je bil nad 30.000.

Obrtni in trgovski vestnik.

Pravilnik o brivnicah, razglašen v službenih novinah Na podstavi člena 33. sanitetnega zakona se izdaja ta naredba: 1. Nihče ne smi otvoriti brivskega obrata, ako se lokal prej ne pregleda z zdravstvenega stališča ter ne odobri za uporabo. (Člen 29. obrtnega zakona) — 2. Nihče ne more biti zaposlen v obratu, ako nima zdravniškega izpričevala, da ne bojuje niti za kužno, niti za prenosno boleznijo, zlasti pa ne za sifilido ali za odprto tuberkulozo. — 3. Irtiči, ki se uporabljajo pri britju in striženju, morajo biti vedno snažni, in otirače, s katerimi se briše lice po britju, se morajo premeniti za vsakim posetnikom. — 4. Brivski delavci morajo nositi posebne bele plašče, ki naj bodo kar najbolj snažni. — 5. Brivci morajo imeti vedno kratko postrizene nohte in si morajo umiti roke vselej pred novim britjem. — 6. Sapunanje se mora višiti z roko, s čopičem pa se sme vršiti samo, če kdo svoj čopič prinese v obrat. — 7. Brivske britve in škarje morajo biti kar najbolj snažne. Pred uporabo morajo ležati vsaj četrt ure v prečiščenem alkoholu, ki se mora obnavljati kar najpogosteje. — 8. Posode, iz katerih se umiva lice po britju, morajo biti snažne in vsak dan enkrat prekuhanje. — 9. Vsaka uporaba gobe se najstrože prepoveduje. — Uporaba brivskega kamena je dovoljena samo, ako gost sam svoj kamen prinese s seboj. — 11. Prašenje lica je dovoljeno samo s čisto vato, ki se sme uporabiti samo enkrat in po uporabi zavreči. — 12. Strožki za striženje se morajo po vsaki uporabi razklopiti, umiti in vtekniti v prečiščen alkohol, potem pa obrišati s snažno otiračo. Alkohol se mora obnavljati kar najpogosteje. — 13. Glavniki in čopiči se morajo po vsaki uporabi dobro osušiti in izmiti v topli vodi. — 14. Osebe z vidnimi znaki kožnih bolezni na obrazu in glavi se smejo striči in briti samo s svojim lastnim orodjem. — 15. Vsak brivec mora imeti posebno pripravo za britje mrličev. — 16. Vzdrževanje snage v lokalu mora biti primerno. Tla se morajo vsak dan z vlažnimi krpami obrišati in oprati. Po možnosti je treba tla namazati z oljem. Pohištvo naj se vsaj dvakrat na teden obriše in osuši ter potem poškropi z desinfekcijsko raztopino. Vse odpadke pri britju in striženju je najbolje zažigati; ako to ni mogoče, naj se mečejo na smetišče, samo gledati je treba, da se ne razsiplejo. Po kotih je postaviti zadostno število pljuvalnikov in nad njimi bodi nabit nadpis: „Ne pluj po tleh!“ — 17. Puščati kri in dreti zobe je brivcem strogo prepovedano. — 18. Strogo se prepoveduje krtačiti obleko posetnikom v lokalu. — 19. Vsak pregled in vsaka nepravilnost se mora zapisati v posebno knjigo „kontrolnik“, ki ga mora imeti vsak lastnik obrata, tako da je mogoče videti, kdaj, kako in s kakimi predlogi se vrši nadzorstvo. — 20. Ta pravilnik mora biti natisnjen in v vsakem obratu nabit na vidnem kraju. Kdor se pregreši zoper katerokoli njegovo točko, se kaznuje po členu 33. sanitetnega zakona z zaporom do 30 dni, oziroma z denarno kaznijo do 150 dinarjev.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

Odvetnik

dr. Ferdo Müller

(prej odvetnik v Celovcu)

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v
Mariboru, Tegetthoffova cesta 11
(stara okrajna sodnija). 3-3

Odprl sem

hotel „BEOGRAD“

(dosedaj »Sandwirt«) v **Slovenjgradcu**, kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt in se dobe vozovi na vse strani in hlevi. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavč. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom na zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjevec na drobno in na debelo za razpošiljanje od 56 l naprej.

Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, hotel „Beograd“
Slovenjgradec. 5-5

Vino, Slivovko, izborno, staro in novo, prvovrstno

razpošilja v vsaki množini 3-3

Avg. Štelcar, Maribor
Kopališčna ulica 17.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Valentin Maček

tovarna slamnikov, slamnatih čevljev, solnov in podplatov, slamnatih vrvic, slamnatih cekerjev itd. itd.

Domžale, Kranjsko

sprejema tudi v popravilo filcaste klobuke vseh vrst za gospode in gospe.

Priporočam se p. n. trgovcem in modistkam. 5-2

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najiminentnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Od srede 27.—29. avgusta:

Vlomilec v fraku

I. del

Detektivdrama v 6 dejanjih

Novi šport

Po naravi

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18½. in 20½. uri, v nedeljah in praznikih ob 15., 16., 18. in 20. uri zvečer.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

Mariborske escomptne banke

ki se bo vršil

v bančni dvorani v Tegetthoffovi cesti št. 11 dne 9. septembra 1919 ob 17. uri.

Vsi delničari, ki se nameravajo udeležiti tega zbora, naj blagovolijo položiti svoje delnice najkasneje do 2. septembra t. l. v blagajnici Mariborske escomptne banke.

Dnevni red:

1. Izpremembra bančnih pravil.
2. Zvišanje delniške glavnice.

Upravni svet Mariborske escomptne banke.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo t. t. d. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot trdka z la. referencami.

Import in Eksport

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.